

Duration- 3 Hours

Total Marks 100

- N.B:-** 1) Attempt any Four question./ कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
2) All questions carry equal marks./ सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) Cite relevant case laws./ संबंधित न्यायालयीन निर्णय लिहा.

1. Critically analyze the role of law in facilitating social transformation in India in the light of Roscoe Pound's theory of social engineering. How far legal institutions, policies, and judicial decisions have contributed to addressing societal inequalities, promoting social justice, and fostering progressive change in India? Explain./
रोस्को पाउंडच्या सामाजिक अभियांत्रिकीच्या सिद्धांताच्या प्रकाशात भारतातील सामाजिक परिवर्तन सुलभ करण्यासाठी कायद्याच्या भूमिकेचे गंभीरपणे विश्लेषण करा. भारतामध्ये कायदेशीर संस्था, त्यांची धोरणे आणि न्यायिक निर्णयांनी, सामाजिक असमानता दूर करण्यासाठी तसेच सामाजिक न्यायाला चालना देण्यासाठी आणि प्रगतीशील बनविण्यासाठी कसे योगदान दिले आहे ते स्पष्ट करा.
2. Discuss the effectiveness of reservation policies in addressing historical injustices and promoting social inclusion in the light of Constitutional and other legislative measures in India./भारतातील घटनात्मक आणि इतर विधायी उपायांच्या प्रकाशात ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी आणि सामाजिक समावेशाला चालना देण्यासाठी आरक्षण धोरणांच्या प्रभावीतेची चर्चा करा.
3. Evaluate the role of the judiciary in interpreting and safeguarding the rights of women in India./ भारतातील महिलांच्या हक्कांचे व्याख्या आणि संरक्षण करण्यात न्यायपालिकेच्या भूमिकेचे मूल्यांकन करा .
4. Discuss the role of judiciary and government agencies uphold the rights of linguistic minorities and to address the challenges to ensure fair and equal treatment under the law./ भाषिक अल्पसंख्याकांच्या हक्कांचे समर्थन करण्यासाठी आणि कायदानुसार न्याय्य आणि समान वागणूक सुनिश्चित करण्यासाठी आणि आव्हानांना तोंड देण्यासाठी न्यायपालिका आणि सरकारी संस्थांच्या भूमिकेवर चर्चा करा.

5. Discuss the evolving legal landscape concerning juvenile justice in India. Also state the policies, including recent reforms in protecting rights of child in need and care in India./ भारतातील बाल न्यायासंबंधी विकसनशील कायदेशीर परिदृश्यावर चर्चा करा .भारतातील गरजू आणि काळजी असलेल्या बालकांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी अलीकडील सुधारणांसह धोरणे देखील सांगा.
6. Examine the role of the State governing the land rights, tribal rights, and natural resource management in Naxal-affected regions of India. भारतातील नक्षलग्रस्त प्रदेशांमध्ये जमिनीचे हक्क, आदिवासी हक्क आणि नैसर्गिक संसाधन व्यवस्थापन यांवर प्रशासन करणाऱ्या राज्याच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
7. Write Short Notes on-(Any Two) / टिपा लिहा-(कोणत्याही दोन)
- a) Agrarian Reforms / कृषी सुधारणा
 - b) Reforms in Court Processes / न्यायालयीन प्रक्रियेत सुधारणा
 - c) Industrialization v. Sustainable Development Goals / औद्योगिकीकरण विरुद्ध शाश्वत विकास उद्दिष्टे
 - d) Law as a product of tradition and Culture / कायदा एक परंपरा आणि संस्कृतीची निर्मिती